eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

SEPTEMBER 2013

GESKIEDENIS V1 MEMORANDUM

PUNTE: 150

Hierdie memorandum bestaan uit 29 bladsye.

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

BRONGEBASEERDE VRAE

1.1 Die volgende Leeruitkomste en Assesseringstandaarde is in hierdie vraestel gebruik om kandidate te assesseer:

LEERUIT-KOMSTE	**ASSESSERINGSTANDAARDE** **Leerders kan die volgende doen:**
Leeruitkoms 1 **(Geskiedkun-dige ondersoek)**	1. Formuleer vrae om begrippe vir ondersoek binne die konteks van dit wat bestudeer word te ontleed. **(Nie vir eksamendoeleindes nie.)** 2. Verkry toegang tot 'n verskeidenheid toepaslike inligtingsbronne om ondersoek te doen. **(Nie vir eksamendoeleindes nie.)** 3. Interpreteer en evalueer inligting en data uit die bronne. 4. Bestudeer inligtingsbronne en evalueer die nut van die bronne vir die taak, met inbegrip van stereotipes, subjektiwiteit en gapings in die beskikbare getuienis.
Leeruitkoms 2 **(Geskiedkun-dige begrippe)**	1. Ontleed geskiedkundige begrippe as maatskaplike boustene. 2. Ondersoek en verduidelik die dinamika van veranderende magsverhoudinge binne die samelewings wat bestudeer word. 3. Vergelyk en kontrasteer die interpretasies en sieninge van gebeure, mense se optrede en veranderings om sodoende onafhanklike gevolgtrekkings te maak oor die optrede of gebeure.
Leeruitkoms 3 **(Vertolking van kennis en Kommunikasie)**	1. Identifiseer wanneer 'n interpretasie van statistiek omstrede kan wees en ondersoek die gevolgtrekkings wat uit die data blyk krities. 2. Voeg inligting saam om 'n oorspronklike argument te bou met behulp van bewyse uit bronne om die argument te steun. 3. Handhaaf en verdedig 'n samehangende en gebalanseerde argument met behulp van getuienis wat verskaf word en onafhanklik verkry word. 4. Kennis en begrip op 'n verskeidenheid maniere oordra, insluitend bespreking (geskrewe en verbaal), debat en skep 'n stuk historiese skrywe deur 'n verskeidenheid genres te gebruik, asook navorsingsopdragte en verbale aanbiedings.

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

1.2 Die volgende vlakke word gebruik om brongebaseerde vrae te assesseer:

VLAKKE VAN BRONGEBASEERDE VRAE	
VLAK 1 (V1)	• Onttrek toepaslike inligting en data uit die bronne. • Organiseer die inligting logies. • Verduidelik geskiedkundige begrippe.
VLAK 2 (V2)	• Kategoriseer geskikte of toepaslike inligtingsbronne wat verskaf word om die vrae wat geopper word, te beantwoord. • Ontleed die inligting en data wat uit 'n verskeidenheid bronne versamel is. • Evalueer die inligtingsbronne wat verskaf word om te besluit of die bronne geskik is vir die taak.
VLAK 3 (V3)	• Interpreteer en evalueer inligting en data uit die bronne. • Ondersoek inligtingsbronne en evalueer die nut van die bronne vir die taak, met inagneming van stereotipes, subjektiwiteit en gapings in die beskikbare getuienis. • Ontleed geskiedkundige voorstellings as maatskaplike konstruksies. • Ondersoek en verduidelik die dinamiek van veranderende magsverhoudings binne die aspekte van samelewings wat bestudeer word. • Vergelyk en kontrasteer interpretasies en sieninge van mense se optrede of gebeure en veranderings om onafhanklike gevolgtrekkings te maak oor die optrede of gebeure. • Identifiseer wanneer 'n interpretasie van statistieke dalk omstrede kan wees en ondersoek die gevolgtrekkings wat uit die data blyk krities.

1.3 Die volgende tabel dui aan hoe brongebaseerde vrae geassesseer word:

- By die nasien van alle brongebaseerde vrae moet krediet gegee word vir enige ander geldige en toepaslike standpunte, redenasies, bewyse of voorbeelde.
- By die toekenning van punte moet bepaal word in hoe 'n mate daar aan die vereistes van die vraag voldoen is.
- By die nasienriglyne word die vereistes van die vraag (vaardighede waaraan aandag gegee moet word) sowel as die vlak van die vraag in kursiefgedrukte skrif aangedui.

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

UITGEBREIDE SKRYFWERK

2.1 **Die uitgebreide skryfwerk fokus op een van die volgende vlakke:**

VLAK VAN VRAE
Vlak 1 • Bespreek of beskryf volgens 'n gegewe argument wat in die vraag uiteengesit word. • Beplan en konstrueer 'n argument op grond van getuienis en gebruik die getuienis om 'n slotsom te bereik.
Vlak 2 • Voeg inligting saam om 'n oorspronklike argument te bou en gebruik getuienis om die argument te steun. • Staaf en verdedig 'n samehangende en gebalanseerde argument met getuienis. • Skryf duidelik en samehangend wanneer jy die argument saamstel.

2.2 **Nasien van UITGEBREIDE SKRYFWERK**

- **NASIENERS MOET DAAROP LET DAT DIE INHOUD VAN DIE ANTWOORD GELEI SAL WORD DEUR DIE HANDBOEKE WAT BY 'n SPESIFIEKE SENTRUM GEBRUIK IS.**
- **KANDIDATE MAG ENIGE ANDER TOEPASLIKE INLEIDING EN/OF SAMEVATTING HÊ AS DIT WAT INGESLUIT IS BY 'n RIGLYN VIR NASIEN VAN 'n SPESIFIEKE OPSTEL.**
- **BY DIE ASSESSERING VAN DIE OPE-END BRONGERIGTE VRAE MOET KANDIDATE KREDIET KRY VIR ENIGE ANDER RELEVANTE ANTWOORD.**

Globale assessering van uitgebreide skryfwerk

Die uitgebreide skryfwerk sal holisties (globaal) geassesseer word. Hierdie benadering vereis dat die opvoeder die totale produk as 'n geheel sal bepunt sonder om die samestellende dele te bepunt. Hierdie benadering moedig die leerder aan om 'n individuele mening aan te bied deur gebruik te maak van geselekteerde feitelike bewyse om 'n argument te ondersteun. Daar sal nie van die leerder verwag word om slegs "feite" uit te spoeg om 'n hoë punt te behaal nie. Dit sal leerders ook ontmoedig om "modelantwoorde" voor te berei en te reproduseer sonder om die spesifieke vereistes van die vraag in ag te neem. Holistiese nasien van opstelle gee krediet vir leerders se mening, ondersteun deur bewyse. Anders as by inhoudsgebaseerde nasien, word leerders met holistiese assessering nie vir ontoereikende taalgebruik gepenaliseer nie, aangesien die klem op die volgende val:

- Die konstruksie/daarstelling van 'n argument;
- Die toepaslike seleksie van feitelike bewyse om sodanige argument te ondersteun; en
- Die leerder se interpretasie van die vraag.

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

Assesseringsprosedures van uitgebreide skryfwerk

1. Hou die sinopsis in gedagte wanneer die skryfwerk nagesien word.

2. Tydens die eerste deurlees van die skryfwerk moet regmerkies toegeken word vir ʼn relevante inleiding (aangedui met ʼn koeëlpunt (bullet) in die nasienriglyne), vir elke hoofmoment (ook aangedui met ʼn koeëlpunt), ʼn relevante slotopmerking (ook aangedui met ʼn koeëlpunt). By ʼn antwoord waar daar 5 hoofmomente is, sal daar dus 7 regmerkies wees.

3. Die volgende addisionele simbole kan ook gebruik word:

• inleiding, hoofaspekte en slotopmerking nie behoorlik gekontekstualiseer nie	∧
• verkeerde stelling	________
• irrelevante stelling	|
• herhaling	**R**
• analise	**A**√
• interpretasie	**I**√

eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

4. Die Matriks

4.1 **Die gebruik van 'n analitiese matriks vir die assessering van uitgebreide skryfwerk (verwys na bladsy 7)**

By die nasien van uitgebreide skryfwerk met verwysing na bladsy 6 moet die gegewe kriteria in die matriks gebruik word. Beide die inhoud en die aanbieding moet in ag geneem word. 'n Punt word toegeken by die snypunt van die inhoud en aanbieding, gebaseer op die sewe vaardigheidsvlakke.

4.1.1 Met die eerste deurlees van die opstel word daar bepaal tot watter mate die hoofmomente gedek is en die inhoudsvlak (op die matriks) word toegeken.

I	VLAK 4	

4.1.2 Die tweede deurlees van die skryfwerk sal die vlak (op die matriks) van die aanbieding bepaal.

I	VLAK 4	
A	VLAK 5	

4.1.3 Ken 'n finale punt toe met behulp van die matriks.

I	VLAK 4	18 – 19
A	VLAK 5	

4.2 **Gebruik van holistiese rubriek vir nasien van uitgebreide skryfwerk (verwys na bladsy 8)**

Die gegewe rubriek wat inhoud en aanbieding in ag neem, moet gebruik word by die nasien van uitgebreide skryfwerk.

I&A	VLAK 5	18 − 20

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

Graad 12 rubriek vir uitgebreide skryfwerk

AANBIEDING / INHOUD	VLAK 7 Baie goed beplan en gestruktureer. Goeie sintese van inligting. Goed gebalanseerdeargument is ontwikkel. Argument deurgaans volgehou en verdedig	VLAK 6 Goed beplan en gestruktureer. Sintese van inligting. Goed gebalanseerde oorspronklike argument ontwikkel. Gebruik getuienis om die argument te ondersteun	VLAK 5 Skrywe gestruktureer. Ontwikkel duidelike argument. Oorspronklike slotsom bereik op grond van getuienis. Getuienis gebruik om argument te ondersteun	VLAK 4 Argument beplan en gestruktureer. Getuienis gebruik om te ondersteun. Oorspronklike slotsom bereik. Slotsom nie duidelik ondersteun deur getuienis nie	VLAK 3 Argument beplan en gestruktureer. Getuienis gebruik as ondersteuning. Slotsom bereik op grond van getuienis. Skrywe gestruktureer.	VLAK 2 Poging aangewend om antwoord te struktureer. Grootliks beskrywend/gepoog om argument te ontwikkel.	VLAK 1 Min sprake van analise en geskiedkundige verduideliking. Antwoord glad nie gestruktureerd nie.
VLAK 7 Vraag is ten volle beantwoord. Inhoudseleksie ten volle relevant tot gedagterigting/ argument wat gevolg is.	27-30	24-26					
VLAK 6 Vraag is beantwoord. Inhoudseleksie relevant tot gedagterigting/ argument wat gevolg is.	24-26	23	21-22				
VLAK 5 Vraag grotendeels beantwoord. Inhoud toereikend en relevant.		21-22	20	18-19			
VLAK 4 Vraag herkenbaar in antwoord. Gebreke ten opsigte van inhoud/ irrelevante inhoudseleksie.			18-19	17	15-16		
VLAK 3 Inhoudseleksie hou nie altyd verband met die vraag nie. Weglatings.				15-16	14	12-13	
VLAK 2 Inhoud skraal. Vraag ontoereikend beantwoord					12-13	11	9-10
VLAK 1 Vraag nie beantwoord nie. Inhoud ontoereikend. Heeltemal irrelevant						9-10	0-8

eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

GRAAD 12 HOLISTIESE RUBRIEK OM UITGEBREIDE SKRYFWERK TE ASSESSEER (BV. VERSLAG, NUUSBERIG, ENS.)

VLAK	Indien die kandidaat alle of die meeste van die vaardighede op 'n spesifieke vlak gedemonstreer het, sal die punt relevant tot die kategorie aan hom/haar toegeken word.
7 Uitstekend 80 – 100% 24 – 30	Fokus deurgaans op onderwerp - demonstreer 'n logiese en samehangende progressie tot slotsom Duidelike begrip van die bronne Gebruik alle bronne of die meeste daarvan Selekteer relevante bronne Haal selektief aan Groepeer bronne (nie noodsaaklik nie, maar behoort nie bloot bronne te lys nie) Demonstreer agtergrondkennis oor die bronne Waar vanpas, word teenargumente volledig aangespreek Verwys korrek na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid, beperkings van bronne Druk hom-/haarself duidelik uit Eindig met duidelike fokus op die onderwerp - neem standpunt in (m.a.w. bereik 'n onafhanklike/oorspronklike slotsom)
6 Verdienstelik 70 – 79% 21 – 23	Wend goeie poging aan om volhoudend te fokus op onderwerp, maar argument verloor soms fokus Duidelike begrip van die bronne Gebruik alle bronne of die meeste daarvan Selekteer relevante bronne Haal selektief aan Moontlike gebrek aan diepte van algemene fokus of verwys nie na een of meer relevante bronne nie Indien van toepassing, poog om teen-argument te oorweeg Ietwat oppervlakkig of poog nie om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid en beperkings van bronne nie Goeie uitdrukking Eindig met duidelike fokus op die onderwerp - neem standpunt in (m.a.w. bereik 'n onafhanklike/oorspronklike slotsom)
5 Substantief 60 – 69% 18 – 20	Poog om te fokus op die onderwerp, maar argument het tekortkominge Begryp meeste van die bronne Gebruik meeste van die bronne Selekteer relevante bronne Goeie gebruik van getuienis uit die bronne Goeie poging om teenargument te oorweeg (waar van toepassing) Goeie poging om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid, beperkings van bronne Goeie uitdrukking, maar met foute 'n Grootliks onoortuigende poging om standpunt in te neem (beperkte poging om oorspronklike slotsom te bereik)
4 Gemiddeld 50 – 59% 15 – 17	Poog om op onderwerp te fokus, maar argument verloor dikwels fokus Gemiddelde begrip van meeste van die bronne Gemiddelde gebruik van relevante getuienis uit die bronne Gemiddelde poging om teenargument te oorweeg (waar van toepassing) Gemiddelde poging om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid en beperkings van bronne Uitdrukking toereikend Wend poging aan om standpunt in te neem, maar ernstige gebrek aan skakel met res van opstel Skryfwerk mag neig om bronne te lys en fokus daaraan te haak
3 Toereikend 40 – 49% 12 – 14	Swak poging om te fokus op die onderwerp Min begrip van die bronne Sukkel om relevante inligting uit die bronne te lig Geen aanhalings nie - oor die algemeen irrelevant Geen of baie swak poging om teenargument te oorweeg (waar van toepassing) bronne word gelys Poog nie om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid en beperkings van bronne nie Swak uitdrukking Swak poging om standpunt in te neem (sukkel om tot 'n onafhanklike slotsom te kom)
2 Elementêr 30 – 39% 09 – 11	Gebruik slegs een of twee bronne Kan nie relevante bronne identifiseer nie Geen aanhalings nie - of meestal irrelevant Poog glad nie om teenargument te oorweeg nie (waar van toepassing) Skryfwerk bloot 'n lys van bronne Poog nie om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid en beperkings van bronne nie Baie swak uitdrukking Swak poging om standpunt in te neem, of glad nie
1 Nie behaal nie 0 – 29% 0 – 8	Geen poging om op die onderwerp te fokus nie Maak glad nie gebruik van bronne nie Heeltemal irrelevant Antwoord uiters swak bronne oorgeskryf sonder enige relevansie

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG 1: HOE HET DIE KUBAANSE MISSIELKRISIS BYGEDRA TOT KOUE-OORLOG SPANNING TUSSEN DIE VSA EN RUSLAND IN DIE 1960's?

1.1 1.1.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1A – V1 – LU1(AS3)]*
Amerika/VSA (Enige 1 x 1) (1)

1.1.2 *[Interpretasie en evaluasie van bewyse uit Bron 1A – V1 – LU1(AS3)]*
- Wou die verspreiding en die beskerming van Kommunisme in Sentraal-Amerika verseker
- Beskerm Kuba teen Amerikaanse aggressie
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 1) (2)

1.1.3 *[Interpretasie en evaluering van bewyse uit Bron 1A – V2 – LU1(AS3)]*
- VSA het missiele in Turkye en Duitsland gehad wat binne trefafstand was van die USSR
- Van strategiese belang vir Rusland om 'n missielbasis naby die VSA te hê
- Voorkoming van die ondergang van Russiese status in die hele wêreld
- Wou 'n kommunistiese sfeer van belangstelling in Latyns-Amerika te skep
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

1.1.4 *[Verduideliking van geskiedkundige begrippe uit Bron 1A –V2– LU2(AS1)]*
- Staatbeheer oor die ekonomie.
- Enige ander relevante antwoord. (Enige 1 x 2) (2)

1.1.5 *[Evalueer betroubaarheid in Bron 1A – V2 – LU1(AS3 en 4)]*

Betroubaar omdat:
- Chroesjtsjof was die Sowjet-leier op daardie tydstip
- Hy was in 'n posisie om te weet wat Sowjetbedoelings in 1962 in Kuba was
- Dit is ook waar dat die VSA voorheen probeer het om in Kuba in te gryp
- VSA was sterk teen kommunisme gekant
- Enige ander relevante antwoord

Nie betroubaar nie omdat:
- Bron is vanaf Chroesjtsjof se *memoires.*
- Bron was geskryf ná die Kubaanse missielkrisis en ná sy val.
- Probeer 'n goeie rol van homself aan te bied vir toekomstige historici (Enige 2 x 2) (4)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

1.2 1.2.1 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1B – V3 – LU1(AS3);LU2(AS2)]*
- Vlootblokkade
- Vlootkwarantyn
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

1.2.2 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1B – V2 – LU1(AS3);LU2(AS2)]*
- Oorlogskip gereed om te vuur
- Militêre vliegtuie gereed om aan te val
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

1.2.3 *[Interpretasie en analise van inligting uit Bron 1B – V3 – LU1(AS3);LU3(AS2)]*

- **Geregverdig**
- Kernmissiele 'n gevaar vir Amerika
- Die meeste Amerikaanse stede binne trefafstand van die missiele
- Kennedy sien die missiele as 'n aanvallende Sowjet-aksie
- Beskuldig die USSR dat sy 'n bedreiging vir wêreldvrede is
- Enige ander relevante antwoord

- **Nie-geregverdig**
- VSA het missiele wat op Rusland gerig is
- VSA-missiele kon alle Russiese stede vernietig
- VSA skend reëls ten opsigte van internasionale waters
- VSA het nie die reg om in te meng in Kuba se huishoudelike sake nie
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

1.2.4 *[Interpretasie en analise van inligting uit Bron 1B – V3 – LU1(AS3); LU3(AS2)]*

- **Nuttig**
- Toon die blokkade
- Toon die Amerikaanse militêre mag
- Toon dat Amerika vasbeslote is om Russiese skepe te verhoed om wapens aan Kuba te verskaf
- Primêre bron
- Enige ander antwoord (Enige 2 x 2) (4)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

1.3 1.3.1 *[Analise/Interpretasie van bewyse uit Bron 1C – V3 – LU1(AS3 en 4; LU2(AS3)]*

- Kennedy uitgebeeld as gewapen en gereed om te skiet
- Kennedy dapper
- Kennedy vasbeslote om Amerika teen kommunisme te beskerm
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

1.3.2 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1C, V2 – LU1(AS3 en 4; LU2(AS3)]*

- Amerika het nie die regering van Kastro ondersteun nie
- Kastro het die Kubaanse ekonomie nasionaliseer
- VSA het beheer oor die Kubaanse ekonomie verloor
- Amerika het probeer om die Kastro-regering omver te werp (Bay of Pigs)
- Amerika was teen kommunisme gekant
- Enige ander relevante antwoord. (Enige 2 x 2) (4)

1.3.3 *[Vergelyking van bewyse uit Bron 1A en 1C – V3 – LU1(AS3 en 4; LU2(AS3)]*

- Beide bronne toon dat Kastro deur Rusland ondersteun was
- Beide toon dat Kastro Kuba nie alleen kon verdedig teen Amerikaanse aggressie nie
- Beide toon dat die konfrontasie amper 'n volskaalse kernoorlog veroorsaak het
- Beide toon dat al twee partye gereed was, en nie bereid was om toe te gee nie
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

1.4 *[Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit al die bronne V1 – LU1(AS3 en 4); LU2(AS1,2,3); LU3(AS1,2,3,4)]* (8)

Kandidate kan die volgende punte gebruik om die vraag te beantwoord:
- VSA het probeer om Kuba binne te val
- VSA het Kubaanse ekonomie onder Batista uitgebuit
- VSA teen Kastro toe hy die Kubaanse ekonomie genasionaliseer het
- VSA teen Kastro toe hy nouer bande met Rusland gekweek het
- VSA blokkeer internasionale waters om Rusland te verhoed om kernmissiele te installeer
- Blokkade was ʼn skending van die reëls t.o.v. internasionale waters en het onnodige spanning veroorsaak
- Enige ander relevante antwoord

Gebruik die volgende rubriek om die punte toe te ken:

VLAK 1	• Gebruik bewyse op ʼn elementêre wyse, **bv. toon min of geen begrip van waarom die VSA** beskou kan word as die oorsaak van die Kubaanse missielkrisis. • Gebruik bewyse gedeeltelik om verslag te doen oor die onderwerp of kan nie oor die onderwerp skryf nie.	**PUNTE: 0 – 2**
VLAK 2	• Bewyse is oorwegend relevant en hou tot ʼn groot mate verband met die onderwerp, **bv. toon ʼn begrip van waarom die VSA beskou kan word** as die oorsaak van die Kubaanse missiel krisis. • Gebruik bewyse op ʼn baie basiese wyse.	**PUNTE: 3 – 5**
VLAK 3	• Gebruik relevante bewyse **bv. demonstreer ʼn volle begrip van waarom die VSA** beskou kan word as die oorsaak van die Kubaanse missielkrisis. • Bewyse hou goed verband met die onderwerp. • Gebruik bewyse baie effektief in ʼn georganiseerde paragraaf wat duidelike begrip van die onderwerp toon.	**PUNTE: 6 – 8**

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

1.5 UITGEBREIDE SKRYFWERK

1.5.1 *[Ontleding, interpretasie en sintese van bewyse uit alle bronne V1 – 3 – LU1(AS1,2,3,4); LU2(AS2,3); LU3(AS1,2,3,4)*

SINOPSIS
Kandidate moet verduidelik hoe die Kubaanse missielkrisis tot spanning tussen die VSA en die Sowjetunie gelei het.

HOOFASPEKTE
Kandidate moet die volgende aspekte in hul respons insluit:

Inleiding:
Kandidate moet verduidelik hoe die Kubaanse missielkrisis het gelei tot spanning tussen die VSA en die Sowjetunie.

UITBREIDING
- Kuba onder Batista
- Kuba onder Castro
- *Bay of Pigs*
- Toenemende supermoondheidspanning 1961 – 1962
- Krisis ontvou 1962
- Kennedy se opsies tydens die Kubaanse missielkrisis
- Watter ander opsies het die VSA gehad?
- Resultate van die krisis
- Enige ander relevante antwoord

Samevatting:
Kandidate moet hul argument saamvat deur die impak van die Kubaanse missielkrisis op die VSA en die Sowjetunie te verduidelik.

Gebruik die matriks op bladsy 7 in hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer. (30)

eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

1.5.2 *[Sintetiseer inligting om 'n oorspronklike argument te konstrueer bewyse uit die bronne en eie kennis om die argument te ondersteun – V2 – LU1(AS3 en 4); LU2(AS1,2,3); LU3(AS1,2,3,4)]*

SINOPSIS
In die beantwoording van hierdie vraag, moet kandidate 'n lyn van argument volg. Kandidate kan saam of teen die stelling stem. Indien kandidate teen stem, dan sal hulle moet wys dat dit Chroesjtsjof se diplomasie was wat verhoed het dat die oorlog uitbreek, of dat beide leiers bereidwillig was om toegewings te maak om 'n kernoorlog te verhoed.

HOOFASPEKTE
Kandidate moet die volgende aspekte in hul respons insluit:

Inleiding:
Kandidate moet die geldigheid van die stelling krities bespreek en aan te dui hoe hulle van plan is om die vraag te beantwoord.

UITBREIDING
In die evaluering van hierdie stelling moet kandidate aandui of hulle saamstem of nie saamstem nie. Die volgende aspekte kan gebruik word om die lyn van 'n argument te ondersteun.

- Redes vir die opbou van kernmissiele in Kuba
- Kennedy se oproepe vir die verwydering van missiele; het 'n blokkade ingestel in plaas van aanval/hy was op soek na 'n vreedsame oplossing
- Chroesjtsjof toon dat hy ook bereid is om vrede 'n kans te gee deur Amerika te vra om nie Kuba binne te val nie en om die blokkade op te hef
- Chroesjtsjof hou die deur oop vir bespreking op die vernietiging en verwydering van missiele
- Chroesjtsjof het ook Amerika gevra om die missiele in Turkye en Italië te verwyder
- Kennedy nie hierdie toegewing in die openbaar gemaak nie, maar geheimlik verseker dat dit verwyder sou word
- Kennedy het selfbeheersing getoon toe 'n Amerikaanse spioenvliegtuig oor Kubaanse lugruim neergeskiet was
- Kennedy eis die verwydering van die missiele/Amerika gedwing word om aan te val/Chroesjtsjof uiteindelik ingestem
- Beide leiers tree na vore as oorwinnaars uit die krisis
- Impak op Chroesjtsjof se loopbaan
- Enige ander relevante antwoord

Samevatting:
Kandidate moet hul argument saamvat.

Gebruik die matriks op bladsy 8 in hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer. (30)

[75]

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG 2: WAS JULIUS NYERERE SE BELEID VAN SOSIALISME 'N SUKSES IN TANZANIË?

2.1 2.1.1 *[Verduideliking van historiese begrippe uit Bron 2A – V2 – LU2(AS1)]*

(a) **Sosialisme**

- Sosialisme is 'n ekonomiese stelsel, wat gebaseer is op die ideaal dat ondernemings wat rykdom produseer besit EN bestuur moet word deur diegene wat dit bedryf
- Sosialisme is 'n geloof in 'n klaslose samelewing waarin die middele van produksie besit en beheer word deur al sy lede
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

(b) **Kapitalisme**

- Privaatbesit oor die ekonomie
- Ekonomiese stelsel wat die private ophoping van rykdom aanmoedig
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

2.1.2 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2A – V2 – LU1(AS3)]*

- Dit verbied kapitalisme/die ophoping van rykdom
- Koöperatiewe boerdery tot voordeel van die hele nasie
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1x2) (2)

2.1.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2A – V2 – LU1(AS3)]*

- Kapitalisme het gelei tot uitbuiting
- Sosialisme het gelei tot konflik tussen mense
- Enige ander relevante antwoord. (Enige 2 x 2) (4)

2.1.4 *[Analise van bewyse uit Bron 2A – V3 – LU1(AS3)]*

- Gelukkig, want dit was die einde van ekonomiese uitbuiting
- Gelukkig, want dit was 'n vrywillige proses
- Gelukkig omdat hulle landbou-advies en verbeterde tegnologie sou ontvang
- Gelukkig omdat hulle beter water, gesondheid en onderwys sou ontvang
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

2.1.5 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 2B – V1 – LU1(AS3)]*

- Deur die mense geskep
- Regeer deur diegene wat daar woon en werk
- Niemand kan gedwing word nie
- Mense het vrywillig besluit om saam te leef en saam te werk
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 1) (2)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

2.2 2.2.1 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2B – V3 – LU1(AS3); LU3(AS2)]*
- Lewensverwagting het verbeter
- Meer dorpe is gebou
- Meer gesondheidsorgsentrums is gebou (3 x 1) (3)

2.2.2 *[Interpretasie en analise van bewyse uit Bron 2B – V3 – LU1(AS3); LU3(AS1,2,3,4)]*
- Tanzanië onder koloniale heerskappy
- Koloniale moondheid net belanggestel in die uitbuiting van Tanzaniese arbeid
- Koloniale moondheid het nie gesondheidsfasiliteite vir swartes geprioritiseer nie
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

2.2.3 *[Interpretasie en analise van bewyse uit Bron 2B – V3 – LU1(AS3); LU3(AS1,2,3,4)*
- Ujamaa-beleid was geïmplementeer
- Mense verhuis na dorpe omdat dit is toegerus was met lopende water en beter fasiliteite
- Ujamaa was afgedwing op die mense
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

2.2.4 *[Interpretasie en onttrekking van bewyse uit Bron 2B – V2 – LU1(AS3)]*
52 jaar (1 x 2) (2)

2.2.5 *[Interpretasie en analise van bewyse uit Bron 2B – V2 – LU1(AS3)]*
12 jaar (1 x 2) (2)

2.2.6 *[Interpretasie en analise van bewyse uit Bron 2B – V3 – LU1(AS3); LU3(AS1,2,3,4)]*
- Dorpe was toegerus met lopende water en beter fasiliteite
- Basiese dienste soos paaie, skole en klinieke is verskaf
- Gesondheidsentrums het verseker dat siektes doeltreffend behandel was
- Kollektiewe boerdery het meer kos geproduseer
- Skole maak mense geskoold
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

2.2.7 *[Interpretasie en analise van bewyse uit Bron 2B – V3 – LU1(AS3); LU3(AS1,2,3,4)]*

Betroubaar
- Primêre bron
- Statistieke is geverifieer deur gerespekteerde geskiedkundiges
- Statistieke was in ooreenstemming met dit wat in Tanzanië gebeur het
- Dit toon hoe dinge verbeter het
- Enige ander relevante antwoord

Nie betroubaar
- Toon nie die negatiewe impak van Ujamaa nie. (Enige 2 x 2) (4)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

2.3 *[Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit alle bronne – V3 – LU1(AS3); LU2(AS1,2,3); LU3(AS1,2,3,4)]*

- Was aangewese op self deur middel van onderlinge samewerking op grond van Afrika-sosialisme
- Bevordering van sosialistiese waardes
- Ontwikkeling van Tanzanië se ekonomie deur middel van plaaslike hulpbronne en koöperatiewe boerdery
- Gemeenskaplike arbeid
- Positiewe resultate: meer dorpe
- Beter onderwysfasiliteite
- Beter gesondheidsfasiliteite
- Verbeterde lewensverwagting
- Negatiewe impak: mense het geweier om te beweeg
- Verslae van dwang verskuiwing en brutaliteit
- Mense verhuis terug na die grond van hul voorvaders
- Voedselproduksie het verlaag
- Tanzanië op die rand van hongersnood
- Tanzanië het afhanklik van invoer en lenings geword
- Enige ander relevante antwoord (8)

Gebruik die volgende rubriek om die punte toe te ken:

VLAK 1	• Gebruik bewyse in 'n elementêre wyse, bv. **toon min of geen begrip van die impak van** die Ujamaa beleid op Tanzanië. • Gebruik bewyse gedeeltelik om verslag te doen oor die onderwerp of kan nie oor die onderwerp skryf nie.	**PUNTE: 0 – 2**
VLAK 2	• Bewyse is oorwegend relevant en hou tot 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. **toon 'n begrip van die impak van** die Ujamaa beleid op Tanzanië • Gebruik bewyse op 'n baie basiese wyse.	**PUNTE: 3 – 5**
VLAK 3	• Gebruik relevante bewyse bv. **demonstreer 'n goeie begrip van die impak van** die Ujamaa beleid op Tanzanië. • Bewyse hou goed verband met die onderwerp. Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf wat duidelike begrip van die onderwerp aandui.	**PUNTE: 6 – 8**

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

2.4 **UITGEBREIDE SKRYFWERK**

2.4.1 *[Ontleding, interpretasie en sintese van bewyse uit alle bronne V1–3 – LU1(AS1,2,3,4); LU2(AS1,2,3); LU3(AS1,2,3,4)]*

SINOPSIS
Kandidate moet Nyerere se rol in die verkryging van 'n sosialistiese Ujamaa samelewing in Tanzanië bespreek.

HOOFASPEKTE
Kandidate moet die volgende aspekte in hul respons insluit:

Inleiding:
Kandidate moet die impak van Nyerere se rol in Tanzanië beklemtoon.

UITBREIDING
- Arusha-verklaring
- Eenpartystaat
- Leierskapskode
- Fokus op Afrika-sosialisme/selfstandigheid – projekte in die gemeenskap
- Die impak van die Ujamaa beleid – positiewe en negatiewe
- Fokus op die politieke, sosiale en die ekonomiese gevolge
- Enige ander relevante punt

Samevatting:
Kandidate moet hulle argument saamvat deur te fokus op die rol van Nyerere in die bevordering van ekonomiese groei in Tanzanië.

Gebruik die matriks op bladsy 7 in hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer (30)

2.4.2 *[Ontleding, interpretasie en sintese van bewyse uit alle bronne V1–3 LU1(AS1,2,3,4); LU2(AS2,3); LU3(AS1,2,3,4)]*

SINOPSIS
Kandidate moet aandui of Nyerere se beleid van Ujamaa 'n sukses was of nie.

HOOFASPEKTE
Kandidate moet die volgende aspekte in hul respons insluit:

Inleiding:
Kandidate moet die impak van Nyerere se rol in Tanzanië beklemtoon.

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

UITBREIDING

MOONTLIKHEDE

- Die 1967 Arusha-verklaring uiteengesit Nyerere se visie vir Ujamaa
- Tanzaniërs moet terugkeer na hul tradisionele Afrika-manier van lewe in dorpies en Ujamaa
- Tanzanië moet sy eie ekonomie te bou en nie afhanklik wees van buitelandse hulp nie – afhanklikheid te vermy
- Ujamaa dorpe moes gesamentlik boer tot voordeel van die hele gemeenskap
- Tanzaniërs moes selfstandig word (landbouproduksie moes verhoog word)
- Die geletterdheidsvlakke het toegeneem as gevolg van die verpligte onderwys wat vir alle Tanzaniese kinders ingestel was
- Kleinboere is opgelei in moderne boerderymetodes
- 'n Kode vir politieke leiers is ingestel om korrupsie te verhoed
- Gesondheidsdienste is verbeter en Tanzaniërs het toegang tot lopende water ontvang
- Nyerere wou 'n sosialistiese land skep deur die gaping tussen ryk en arm te verminder

BEPERKINGE

- Kleinboere was huiwerig om hul lewenstyl en boerderypraktyke te verander
- Hulle was onseker van die verbeterings wat Ujamaa dorpe beloof het
- Min mense was betrokke in koöperatiewe boerdery
- Baie werkers het 'n gebrek aan moderne boerderymetodes gehad
- Tekort aan plaastoerusting belemmer sukses
- Baie regeringsamptenare was ook nie verbind tot die konsep van Ujamaa nie
- Kleinboere was gedwing om hul oeste teen lae pryse te verkoop
- Buitelandse kapitaliste en regeringsamptenare het voedselpryse outokraties vasgestel
- Lei daartoe dat baie mense die gemeenskaplike plase laat vaar het
- Enige ander relevante antwoord

Samevatting:
Kandidate moet hul argument saamvat met 'n relevante gevolgtrekking.

Gebruik die matriks op bladsy 8 in hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer. (30)

[75]

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG 3: WATTER VORME VAN BURGERLIKE VERSET HET IN DIE VERENIGDE STATE VAN AMERIKA (VSA) IN DIE 1960's PLAASGEVIND?

3.1 3.1.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 3A – V1 – 2 – LU1(AS3); LU3(AS2,3)]*

- Hulle is verneder
- Hulle het gelei onder beledigende taal
- Hulle is elke dag uitgebuit
- Hulle is elke dag vertrap
- Enige ander relevante antwoord (Enige 3 x 1) (3)

3.1.2 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3A – V1–2 – LU1(AS3); LU3(AS2,3)]*

- Onbillike/onregverdige behandeling van mense op grond van ras
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

3.1.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3A – V2 – LU1(AS3); LU3(AS2,3)]*

- Vreedsaam/nie-gewelddadig
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

3.1.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3A – V1–2 – LU1(AS3); LU3(AS2,3)]*

- Selfs al was die huidige toestand neerdrukkend; die toekoms is belowend. Afro-Amerikaners was nie ver van die bereiking van die doelstellings van die Burgerregtebeweging nie
- Die nuwe hervormings sou nuwe geleenthede vir alle Afro-Amerikaners bring
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

3.2 3.2.1 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3B – V2 – LU2(AS3)]*

- Suidelike state het geweier om openbare vervoer te desegregeer
- Swart mense in Suidelike state was nog steeds bang om op enige plek in die busse te sit
- Om die federale regering te dwing om die wet af te dwing
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

3.2.2 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3B – V2 – LU1(AS3); LU3(AS2)]*

- Hulle was bereid om mishandel te word
- Hulle was bereid om die dood te aanvaar
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 1) (2)

3.2.3 *[Interpretasie en analise van bewyse uit Bron 3B – V2 – LU2(AS2,3)]*

- Amerikaanse grondwet het verklaar dat alle mense gelyke is en sekere onvervreembare regte het
- Suidelike state het Swartes as tweede-klas burgers behandel
- Hooggeregshof het openbare vervoer gedesegregeer, maar die suidelike state het geweier om die federale wet toe te pas
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

3.2.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3B – V1 – 2 – LU1(AS2)]*

- **Betroubaar**
- Dit toon aan hoe liberale blankes die vryheidsritte ondersteun het
- Dit toon aan hoe liberale blankes geslaan en aangeval was deur konserwatiewe blankes
- Dit verwys na die Suide – berug vir rassisme
- Dit toon dat die suidelike state teen desegregasie/integrasie was
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

3.3 3.3.1 *[Interpretasie en onttrekking van bewyse uit Bron 3C – V2 – LU3(AS2,3)]*

- Om Swartes aan te moedig om te stem
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

3.3.2 *[Interpretasie en analise van bewyse uit Bron 3C – V2 – LU1(AS3 en 4); LU2(AS2,3)]*

- Daar was van Swartes verwag om te kan lees en skryf
- Swartes is gedwing om 'n geletterdheidstoets te slaag
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

3.3.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3C – V2 – 3 – LU1(AS3); LU3(AS2)]*

Nee
- Het dit gesien as kommunistiese propaganda
- Vryheidsomer beskou as 'n plan om 'n rasse-rewolusie in Amerika te begin
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

3.3.4 *[Interpretasie en analise van bewyse uit Bron 3C – V3 – LU1(AS3 en 4); LU2(AS2,3)]*

Nee
- Redakteur is ten gunste van diskriminasie
- Redakteur is 'n rassis
- Redakteur teen integrasie
- Redakteur sien swartes as minderwaardig
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

3.4 *[Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit alle bronne V3 – LU1(AS3,4); LU2(AS1,2,3); LU3(AS1,2,3,4)]*

- Amerikaanse Grondwet waarborg dat alle mense gelyk en onvervreembare regte het wat nie weggeneem mag word nie
- Suidelike State van Amerika die grondwet geïgnoreer
- Suidelike state beoefen rassisme teen swartes
- Swartes was nie toegelaat om te stem nie
- Swartes nie regverdige verhore gegee nie
- Sekere werkgeleenthede vir wittes gereserveer
- Swartes is geslaan, gemartel en "lynched"
- Alhoewel hooggeregshof fasiliteite gedesegregeer het, het hulle voortgegaan om rassisme af te dwing.
- Enige ander relevante antwoord (8)

Gebruik die volgende rubriek om die punte toe te ken:

VLAK 1	• Gebruik bewyse op 'n elementêre wyse, bv. **toon min of geen begrip van** hoe die Suidelike State die Amerikaanse grondwet geskend het. • Gebruik bewyse gedeeltelik om verslag te doen oor die onderwerp of kan nie oor die onderwerp skryf nie.	**PUNTE: 0 – 2**
VLAK 2	• Bewyse is oorwegend relevant en hou tot 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. **toon 'n begrip van hoe** die Suidelike-State die Amerikaanse grondwet geskend het. • Gebruik bewyse op 'n baie basiese wyse.	**PUNTE: 3 – 5**
VLAK 3	• Gebruik relevante bewyse bv. **demonstreer 'n deeglike begrip van** hoe die Suidelike State die Amerikaanse grondwet geskend het. • Bewyse hou goed verband met die onderwerp. • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf wat 'n begrip van die onderwerp toon.	**PUNTE: 6 – 8**

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

3.5 **UITGEBREIDE SKRYFWERK**

3.5.1 *[Analise, sintese en die vermoë om 'n samehangende argument te konstrueer gebaseer op bewyse V1 – LU2(AS2,3); LU3(AS1,2,3,4)]*

SINOPSIS
'n Verduideliking van hoe die burgerregtebewegings verandering in die VSA beïnvloed het.

HOOFASPEKTE
Kandidate moet die volgende aspekte in hul respons insluit:

Inleiding:
Verduidelik hoe die Burgerregtebeweging verandering in die Verenigde State van Amerika gedurende die 1960's beïnvloed het.

UITBREIDING
- Jim Crow-wette
- Martin Luther King Junior se leierskaprol en die filosofie van nie gewelddadige verset
- Voorbeelde van nie-gewelddadige protes soos *sit-ins*
- Vryheidsritte en hul impak
- Vryheidsomer en die impak daarvan
- Die 1963 Opmars na Birmingham
- Die opmars na Washington DC en King se "I have a dream" –toespraak
- Die aanvaarding van die 1964 Burgerregtewet
- Enige ander relevante antwoord

Samevatting:
Kandidate moet hul argument saamvat met 'n relevante slot saam te vat.

Gebruik die matriks op bladsy 7 in hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer. (30)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

3.5.2 *[Analise, sintese en die vermoë om 'n samehangende argument te konstrueer gebaseer op bewyse V1 – LU2(AS2,3); LU3(AS1,2,3,4)]*

SINOPSIS
Kandidate moet saam of teen die stelling stem. Indien kandidate saamstem, behoort hulle te bespreek waarom die 1960's as 'n dekade van burgerregteverset beskou word. Indien hulle verskil met die stelling moet hulle verduidelik hoekom hulle nie saamstem nie.

HOOFASPEKTE
Kandidate moet die volgende aspekte in hul respons insluit:

Inleiding:
Kandidate moet bespreek watter vorme van burgerregte-protes plaasgevind het in die Verenigde State van Amerika.

UITBREIDING
- Die vroeëre protes voor 1960
- Stryd teen die segregasiewette
- Amerikaanse regering se houding teenoor Afro-Amerikaners
- *Sit-ins*
- Vryheidsritte
- Vryheidsomer
- Martin Luther King Junior se optog en die beroemde toespraak
- Momentum opgedoen deur middel van hierdie protes-aksies
- Die opkoms van blanke heerskappy
- Die politieke inmenging deur regering
- Wet op Burgerregte
- Enige ander relevante punt.

Samevatting:
Kandidate moet hul argument met 'n relevante slot saamvat.

Gebruik die matriks op bladsy 8 in hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer. (30)

[75]

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG 4: HOE HET STEVE BIKO EN DIE SWART BEWUSSYNSBEWEGING BYGEDRA TOT DIE BEVRYDINGSTRYD VAN SUID-AFRIKA IN DIE 1970's?

4.1 4.1.1 *[Definisie van 'n historiese konsep V1 – LU2(AS2)]*

- 'n Filosofie wat gebaseer is op die oortuiging dat bevryding van swartes slegs bereik sal word as swartes hul minderwaardigheid kan verwyder
- Swartes moet hul eie lot bepaal en hul eie politieke veldtogte loods en nie van blankes afhanklik is nie. (Enige 1 x 2) (2)

4.1.2 [*Interpretasie van inligting uit Bron 4A – V2 – LU1(AS2)]*

(a) **Polities**
Swartes kon nie stem nie (1 x 2) (2)

(b) **Ekonomies**
Swartes is verbied om geskoolde werk te verrig (1 x 2) (2)

(c) **Sosiaal**
Swartes het aparte en minderwaardige geriewe ontvang (1 x 2) (2)

4.1.3 *[Interpretasie van inligting uit Bron 4A – V2 – LU1(AS2)]*

- Nee –- dit verwys na alle mense waarteen gediskrimineer was
- Enige ander relevante antwoord. (Enige 1 x 2) (2)

4.1.4 *[Ontleding van inligting uit Bron 4A – V2 – LU2(AS3)]*

- Swartes moet hulself bevry van hul geestelike onderdrukking
- Swartes moet hul boeie van minderwaardigheid verwyder
- Swartes moet trots wees op hulself
- Swartes moet hulself bevry en nie wag vir blankes om dit te doen nie
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

4.1.5 *[Interpretasie van inligting uit Bron 4A – V2 – LU1(AS3)]*

- As blankes voortgaan om te dink en dinge te doen namens swartes dan sal swartes voortdurend teen gediskrimineer word.
- As iemand jou gedagtes beheer dan sal jy nie in staat wees om vir jouself te dink of jouself te bevry nie
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

4.1.6 *[Interpretasie en analise van inligting uit Bron 4A – V3 – LU1(AS3)]*

Nuttig/Bruikbaar
- Primêre bron
- Dit toon hoe swartes teen gediskrimineer was
- Dit toon hoe die swartes hulself as minderwaardig beskou het
- Dit beklemtoon Biko se pleidooie tot selfstandigheid
- Dit verduidelik die doelwitte van Swartbewussyn

Nie-bruikbaar
- ŉ Eensydige siening
- Wys nie die blanke-reaksie op die Swart Bewussynsbeweging.

(Enige 2 x 2) (4)

4.2 4.2.1 *[Interpretasie van inligting uit Bron 4B – V3 – LU1(AS3)]*
- Studente was gekant teen onderrig in Afrikaans
- Studente gekant teen Bantoe Onderwys
- Toon dat die jeug ongelukkig is en aksie gaan neem teen die regering
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)

4.2.2 *[Interpretasie en evaluasie van inligting uit Bron 4B – V2 – LU1(AS3)]*
- Dit was ŉ struikelblok vir effektiewe onderrig
- Studente het nie Afrikaans verstaan nie
- Lei tot hoë druipsyfer onder swart studente
- Het swartes voorberei vir serwituut/slawerny
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

4.2.3 *[Onttrekking van inligting uit Bron 4B – V2 – LU1(AS3)]*
- Vreedsaam *Interpretasie* en *evaluering*
- Studente is gelukkig
- Geen bewyse van geweld
- Studente lyk vasbeslote (Enige 2 x 1) (2)

4.2.4 *[Interpretasie en evaluasie van inligting uit Bron 4B – V2 – LU1(AS3)]*
- Polisie het die betogers raak geloop
- ŉ Skermutseling het plaasgevind
- Die polisie het op die betogers gevuur
- Studente het teruggeveg
- Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

4.3 4.3.1 *[Interpretasie en onttrekking van inligting uit Bron 4C – V1 – LU1(AS3)]*
- Deur die verskaffing van alternatiewe strukture
- Deur die verskaffing van swart inisiatiewe sonder bystand van blankes
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 1) (1)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

4.3.2 *[Interpretasie van inligting – V2 – LU2(AS2)]*
- Dit het swart mense die geleenthede geskep om hulself te help sonder bystand van blankes
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1x1) (1)

4.3.3 *[Interpretasie van inligting – V2 – LU2(AS2)]*
- Die Zanempilo-kliniek
- Zimele Trustfonds
- Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 1) (1)

4.3.4 *[Interpretasie en onttrekking van inligting – V2 – LU2(AS2)]*
- **Nee:** politieke leiers was verban of in hegtenis geneem
- **Nee:** sosiale programme is verbied. Enige 1 (2 x 1) (2)

4.4 *[Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit al die bronne V3 – LU1(AS3 en 4); LU2(AS1,2,3); LU3(AS1,2,3,4)]*
- Swartes is teen gediskrimineer
- Swartes het hul posisie as minderwaardig aanvaar a.g.v. jarelange diskriminasie
- SB beïnvloed swartes om ontslae te raak van die gevoel van minderwaardigheid
- SB het swartes aangemoedig om hulself te bevry en nie te wag vir blankes
- SB het selfhelp skemas geskep
- SB beïnvloed studente om te protesteer teen Bantoe-onderwys
- SB het die vakuum gevul wat deur die verbande ANC gelaat was
- SB het die doelwitte van die ANC laat herleef
- Baie kaders/vryheidsvegters het by die ANC in ballingskap aangesluit
- Enige ander relevante antwoord. (8)

Gebruik die volgende rubriek om die punte toe te ken:

VLAK 1	• Gebruik bewyse op 'n elementêre wyse bv. **toon min of geen begrip oor** hoe Swart Bewussyn die apartheidsregime uitgedaag het. • Gebruik bewyse gedeeltelik om verslag te doen oor die onderwerp te skryf of kan nie oor die onderwerp skryf nie.	**PUNTE: 0 – 2**
VLAK 2	• Bewyse is oorwegend relevant en hou tot 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. wys hoe Swart Bewussyn die apartheidsregime uitgedaag het. • Gebruik bewyse op 'n baie basiese wyse.	**PUNTE: 3 – 5**
VLAK 3	• Gebruik relevante bewyse bv. **demonstreer 'n goeie begrip oor hoe** Swart Bewussyn die apartheidsregime uitgedaag het. • Bewyse hou goed verband met die onderwerp. • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf wat duidelike begrip van die onderwerp.	**PUNTE: 6 – 8**

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

4.5 **UITGEBREIDE SKRYFWERK**

4.5.1 *[Ontleding, interpretasie en sintese van bewyse uit alle bronne V1–3 – LU1(AS1,2,3,4); LU2(AS2,3); LU3(AS1,2,3,4)]*

SYNOPSIS
Kandidate moet probeer aandui hoe Biko en die Swartbewussynsbeweging veranderinge teweeggebring het in die 1970's.

HOOFASPEKTE
Kandidate moet die volgende in hulle antwoord insluit:

Inleiding:
Verduidelik hoe Biko en die Swartbewussynsbeweging veranderinge teweeggebring het in die 1970's.

HOOFASPEKTE
- Swart bewussynsfilosofie
- Selfstandigheid deur sosiale projekte
- Stigting van opvoedkundige komitees
- SASO bestaan tot vandag en het groot invloed in Suid-Afrikaanse universiteite
- Herlewing van werkersunies aktiwiteite
- 1976 Opstand
- SA regering se reaksie op die opstand
- Biko se dood en invloed op swart opstande
- Enige ander relevante antwoord

Gevolgtrekking:
Kandidate moet hul argument saamvat in 'n relevante slot.

Gebruik die matriks op bladsy 7 in hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer. (30)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

4.5.2 *[Ontleding, interpretasie en sintese van bewyse uit alle bronne V1–3 – LU1(AS1,2,3,4); LU2(AS2,3); LU3(AS1,2,3,4)]*

SINOPSIS
Kandidate moet die gebeure wat hulle dink wat deur Biko en die Swart bewussyn beïnvloed was, bespreek en dit koppel aan die doelwitte en beginsels van die Swart Bewussynsbeweging.

HOOFASPEKTE
Kandidate moet die volgende aspekte in hul respons insluit:

Inleiding:
'n Kandidaat moet aantoon hoe hy/sy die onderwerp sal benader en aanbied.

UITBREIDING
- Swart bewussynsfilosofie/oorsprong
- Stigting van BPC
- Stigting van SAMS en ander opvoedingsorganisasies/SASCO/SASO/SRC, ens.
- Herlewing van werkersuniesaktiwiteite
- Stigting van sosiale projekte, bv. ZANEMPILO, ens.
- Enige ander relevante antwoord

Samevatting:
Kandidate moet hul argument saamvat in 'n relevante slot.

Gebruik die matriks op bladsy 8 in hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer. (30)
[75]

TOTAAL: 150

eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com